

Από το περιοδικό: ΝΕΑΟΦΟΝ, τ. Ιανουάριος 2008

Renate Dülk

(σελ. 58, 59)

Έλλη Παιονίδου

Μαγδαληνή, Μάγδα, Μάγκι...

Μάγκι τη λέει ο άντρας της Νικ, Μιμή την αποκαλεί ο εγγονός της, Μαντλέν τη φωνάζουν οι γνωστοί της, Μάγδα – το όνομα της γιαγιάς Μαγδαληνής – χωρισμένο στη μέση – δεν την αποκάλεσε κανείς πια εδώ και πολλά χρόνια. Γι' αυτό όταν βρέθηκε σ' ένα πάρτι στη Νέα Υόρκη και άκουσε από το «πρόσωπο, που την κοιτούσε πίσω από τα χοντρά γυαλιά» να τη φωνάζει «Μάγδα», αυτό και μόνο ξύπνησε μέσα της ξαφνικά άπειρες αναμνήσεις της παιδικής και νεανικής της ηλικίας – τότε που μιλούσε ελληνικά και ζούσε μαζί με την οικογένειά της στην Κύπρο. Εκείνη την εποχή την είχε απωθήσει από τη ζωή της: Από τότε που πήγε στην Αγγλία πριν από 30 χρόνια για να σπουδάσει αρχιτεκτονική, δεν πάτησε ξανά το πόδι της στο νησί, ενώ επιπλέον είχε διακόψει κάθε επαφή με όλους εκεί. Ως σύζυγος ενός επιτυχημένου Άγγλου αρχιτέκτονα και μητέρα τριών παιδιών, ενήλικων πια, ζει άνετα κι ευτυχισμένα στο Λονδίνο – έτσι τουλάχιστον νομίζει. Γιατί συναντώντας ξαφνικά τον συμπατριώτη της Αλέξη Στασίνο, πιστό και αφοσιωμένο φίλο απ' τα νιάτα της, η Μαγδαληνή, Μάγδα, Μάγκι – όπως είναι ο τίτλος του πρώτου μυθιστορήματος της γνωστής ποιήτριας και συγγραφέως παιδικών βιβλίων Έλλης Παιονίδου, που εκδόθηκε στη «Romiosini» ένα βιβλίο που αξίζει οπωσδήποτε να διαβαστεί – εκσφενδονίζεται εκ θεμελίων από τη νέα ζωή που είχε τακτοποιήσει στη νέα της πατρίδα. Ο νεαρός και συμμαζεμένος νέος του τότε είχε γίνει φιλόλογος καθηγητής πανεπιστημίου στην Αμερική, αυτός που ως στην αναχώρησή της από την Κύπρο την ακολουθούσε ερωτευμένος μαζί της σαν τη σκιά της και που τώρα ξυπνάει έντονα μέσα της αυτοαμφισβήτηση, σ' αυτήν που «μετά από τριάντα χρόνια έχει γίνει απλώς και μόνο γιαγιά». Εξωτερικά η ζωή της Μάγκι / Μάγδας εξακολουθεί και τώρα να βαδίζει τον συνηθισμένο της δρόμο: φροντίζει, όπως πάντα, τον άντρα της και τα παιδιά της, που έχουν βεβαίως τα δικά τους προβλήματα, αλλά μέσα της οι αναμνήσεις είναι πανταχού παρούσες. Με μεγάλη επιδεξιότητα αλλάζει η συγγραφέας – συχνά μέσα σε μια και μόνη πρόταση – τους χρόνους ανάμεσα στο παρόν και στον παρελθόν, και μ' αυτόν τον τρόπο διευκρινίζει πολύ καθαρά τη διχοτομία, μέσα στην οποία παλεύει η πρωταγωνίστρια του μυθιστορήματός της. Αυτή η «γλυκιά, η κομψή, η ιδανική σύζυγος του Νικόλας Στίβενς, του σπουδαίου αρχιτέκτονα. Α, ναι, και μητέρα τριών χαριτωμένων, επιτυχημένων παιδιών» έχει πράγματι τις χαμηλότερες απολαβές σε σύγκριση με άλλους; Θα μπορούσε να είχε κάνει πολύ περισσότερα στη ζωή της; Όλα αυτά είναι ερωτήματα που αναμφισβήτητα πολλές γυναίκες θέτουν στη ζωή τους. Αλλά ως προς τη Μάγδα/Μάγκι το θέμα είναι ακόμη πιο περίπλοκο: Εγκατέλειψε την πατρίδα της ως νεαρή κοπέλα, κόβοντας έτσι τις ρίζες της. Και τη στιγμή που εκείνος ο άντρας, κουβαλώντας μέσα του όλη τους τη νεότητα, το νησί και τον πόνο του, και που ποτέ δεν έπαψε να την αγαπάει, στέκεται ενώπιος ενωπίω μπροστά της, διαπιστώνει πως, παρά τα τόσα θετικά που έζησε στη ζωή της στη νέα της πατρίδα, στο βάθος βρίσκεται ανάμεσα στους δύο κόσμους. Έτσι ετοιμάζεται για μια – οδυνηρή – επιστροφή στην παλιά πατρίδα, όπου αναγκάζεται να διαπιστώσει ότι κι εκεί η ζωή συνεχίστηκε: Το νησί είναι διχοτομημένο, χώροι και κτήρια εξαφανίστηκαν ή άλλαξαν ριζικά, η καλύτερη φίλη της είναι σημαδεμένη από μια πολύ βαριά αρρώστια – καρκίνο. Η οικογένειά της ωστόσο θα την υποδεχτεί σαν να «αναστήθηκε εκ νεκρών». Θα μάθει – και θα αισθανθεί ντροπή γι' αυτό – πως η οικογένεια είναι περήφανη γι' αυτήν, για την τύχη της στη ζωή, για τα παιδιά της. Η Έλλη Παιονίδου που γεννήθηκε το 1940 στη Βάσσα κοντά στη Λεμεσό της Κύπρου, όπου ζει με τον επίσης συγγραφέα σύζυγό της Πανίκο Παιονίδη, διαπραγματεύεται στο πολύ καλογραμμένο μυθιστότημά της επίκαιρα προβλήματα και αποδειχεται ως καλή, ευαίσθητη παρατηρήτρια. Παραστατικές περιγραφές χαρακτήρων τελείως διαφορετικών μεταξύ τους ανθρώπων αποδείχνουν το «Μάγδα, Μαγδαληνή, Μάγκι»

– ονομάτων μιας γιαγιάς, μάνας, συζύγου, κόρης, πολλών γυναικών, που στο βάθος είναι μία και μοναδική – ένα πολύ επιτυχημένο πρώτο μυθιστόρημα της πολυβραβευμένης συγγραφέως πολλών βιβλίων και θεατρικών για παιδιά και νέους. Εκτός των άλλων η Έλλη Παιονίδου έχει συνθέσει και πολλές ποιητικές συλλογές, έχει επιμεληθεί ανθολογίες, έχει γράψει δοκίμια και έχει μεταφράσει μια σειρά έργων της παγκόσμιας λογοτεχνίας στα ελληνικά.

Elli Peonidou: Magdalini, Magda, Maggie...

μυθιστόρημα, μετάφραση: Brigitte Athanassopoulos, Romiosini Verlag, Köln 2007,
300 σελ., 20,80 €, ISBN 978-3-929889-82-6